

महाराष्ट्र शासन

अत्यंत तातडीचे
ई-मेल द्वारे

क्रमांक : एमएमसी २००७/४८१/प्र.क्र.१९/नवि-३२

नगर विकास विभाग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २०/६/२००९

प्रति,

(१) सर्व विभागीय आयुक्त तथा
प्रादेशिक संचालक, नगरपालिका प्रशासन

(२) सर्व जिल्हाधिकारी

विषय : महानगरपालिका व नगरपरिषदांमध्ये निवडणूक लढवू
इच्छिणा-या उमेदवारांनी नामनिर्देशनाच्यावेळी भरावयाच्या
अनामत रकमेमध्ये सुधारणा करण्यासाठी मुंबई प्रांतिक
महानगरपालिका (महानगरपालिकेच्या निवडणुका घेणे)
(सुधारणा) नियम २००९, नागपूर शहर पालिका निवडणूक
(सुधारणा) नियम, २००९ व महाराष्ट्र नगरपरिषदा,
नगरपंचायती निवडणूक (सुधारणा) नियम, २००९

महोदय,

उपरोक्त नियम राजपत्रात प्रसिध्दीसाठी पाठविण्यात आलेले आहे आणि त्याच्या प्रती शासन निर्णय समक्रमांकाचे दिनांक २०/६/२००९ अन्वये प्रारूप नियमांसह आपणांस ई-मेल वर पाठविण्यात आलेला आहे व या पत्रासह पुन्हा ई-मेल द्वारे पाठविण्यात येत आहे. राजपत्राच्या छापील प्रती आपणांस व सर्व संबंधितांना टपालाने पाठविण्यात येत आहेत. तथापि टपाल पोहोचेपर्यंत काही अवधी लागण्याची शक्यता नाकारता येत नाही, म्हणून वरील प्रमाणे आपणांस ई-मेल वर अशी विनंती करण्यांत येत आहे की, सदर प्रारूप नियमांच्या प्रती आपण ई-मेल वरून प्रिंट आऊट घेऊन त्वरित आपल्या विभागात/जिल्ह्यात त्यास व्यापक प्रसिध्दी द्यावी, त्याच्या प्रती आपल्या कार्यालयात आणि नगरपालिकांच्या कार्यालयात आणि सूचना फलकावर उपलब्ध करून ठेवण्याबाबत सर्वसंबंधितांना सूचना द्याव्यात. जेणेकरून त्या नियमांमुळे बाधित होणा-या व्यक्ती त्यांच्या हरकती व सूचना शासनास विहित वेळेत पाठवू शकतील.

आपला,

सही/-

(फ. ब. खान)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

अधिसूचना
नगर विकास विभाग
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक- २० जून, २००९

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९

क्रमांक : एमएमसी-२००७/४८१/प्र.क्र.१९/नवि-३२, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई एकोणसाठ) अंतर्गत अनुसूची घ मधील नियमांमध्ये सुधारणा करण्याकरीता महाराष्ट्र शासन पुढील नियमांचा मसूदा, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई एकोणसाठ) च्या कलम ४५६ अ चे पोटकलम (१) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून उक्त अधिनियमाच्या उक्त कलम ४५६ अचे पोटकलम (२) च्या आवश्यकतेनुसार या नियमांमुळे बाधित होण्याची शक्यता असलेल्या सर्व व्यक्तींच्या माहितीसाठी याद्वारे प्रसिध्द करण्यांत येत आहे आणि याद्वारे अशी नोटीस देण्यांत येत आहे की, उक्त मसूदा महाराष्ट्र शासन ही अधिसूचना राजपत्रात प्रसिध्द झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसांत किंवा त्यानंतर विचारात घेईल.

उक्त मसुद्यासंबंधात उपरोक्त तारखेपूर्वी, कोणत्याही व्यक्तीकडून सचिव(२), महाराष्ट्र शासन, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ यांचेकडे आलेल्या कोणत्याही हरकती किंवा सूचना महाराष्ट्र शासनाकडून विचारात घेतल्या जातील.

नियमांचा मसुदा

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई एकोणसाठ) च्या कलम ४५६ अ चे पोटकलम (१) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा मुंबई एकोणसाठ) अंतर्गत अनुसूची घ मधील नियम जे उक्त अधिनियमाच्या पोट-कलम (२) मधील

आवश्यकतेनुसार पूर्वी प्रसिध्द करण्यात आले होते त्यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे ते असे:-

१. या नियमांना मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका (महानगरपालिकेची निवडणूक घेणे) (अनुसूची घ ची सुधारणा) नियम, २००९ असे म्हणावे.
२. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ च्या अनुसूची घ मधील नियमाच्या नियम १० च्या पोट-नियम (१) च्या ऐवजी खालील पोट-नियम दाखल करण्यांत येईल:-

"(१) एखाद्या प्रभाग निवडणूकीसाठी उमेदवाराच्या नामनिर्देशनासाठी नियत केलेल्या दिनांकाला किंवा त्यापूर्वी उमेदवाराने रुपये पाच हजार एवढी रोख रक्कम निवडणूक अधिका-यांकडे ठेव म्हणून जमा केली पाहिजे किंवा करण्याची व्यवस्था केली पाहिजे, उमेदवाराने अशी ठेव न भरल्यास तो योग्य रितीने नामनिर्देशित झाला असल्याचे मानण्यात येणार नाही :

परंतु, जेव्हा उमेदवार, अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा नागरिकांचा मागासवर्ग किंवा महिला यामधील असेल आणि अशा उमेदवाराने त्याचे महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० च्या तरतूदींना अनुसरून, सक्षम प्राधिका-याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर केलेले असेल तर अशा बाबतीत, उमेदवाराने अशाप्रकारे ठेवावयाची अनामत रक्कम दोन हजार, पाचशे इतकी असेल :--

परंतु, आणखी असे की, जेव्हा उमेदवाराने एकाच जागेसाठी एकापेक्षा अधिक नामनिर्देशन पत्रे दाखल केली असल्यास, एकापेक्षा अधिक वेळा रक्कम जमा करण्याची आवश्यकता नाही."

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

फ. ब. खान
शासनाचे उप सचिव.

अधिसूचना
नगर विकास विभाग
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : २० जून, २००९

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५

क्रमांक : एमएमसी-२००७/४८१/प्र.क्र.१९/नवि-३२ महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४०) अंतर्गत महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती निवडणूक नियम, १९६६ मध्ये सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्र शासन पुढील नियमांचा मसूदा महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४०) याचे कलम १७ च्या पोट-कलम (२) च्या खंड (घ) आणि (ड) चे सहकलम ३२१ ची पोट-कलमे (१) आणि (२) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर अधिकारांचा वापर करून उक्त अधिनियमाच्या उक्त कलम ३२१ च्या पोट-कलम (३) च्या आवश्यकतेनुसार या नियमांमुळे बाधित होण्याची शक्यता असलेल्या सर्व व्यक्तींच्या माहितीसाठी याद्वारे प्रसिध्द करीत आहे आणि याद्वारे अशी नोटीस देण्यांत येत आहे की, उक्त मसूदा महाराष्ट्र शासन ही अधिसूचना राजपत्रात प्रसिध्द झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसांत किंवा त्यानंतर विचारात घेईल.

उक्त मसुद्यासंबंधात उपरोक्त तारखेपूर्वी, कोणत्याही व्यक्तीकडून सचिव (२), महाराष्ट्र शासन, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ यांच्याकडे आलेल्या कोणत्याही हरकती किंवा सूचना महाराष्ट्र शासनाकडून विचारात घेतल्या जातील.

नियमांचा मसुदा

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४०) याचे कलम १७ च्या पोट-कलम (२) च्या खंड (घ) आणि (ड) चे सहकलम ३२१ ची पोट-कलमे (१) आणि (२) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर अधिकारांचा वापर

करून, महाराष्ट्र शासन, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४०) अंतर्गत महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती निवडणूक नियम, १९६६ जे उक्त अधिनियमाच्या कलम ३२१ च्या पोट-कलम (३) मधील आवश्यकतेनुसार पूर्वी प्रसिध्द करण्यात आले होते त्यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे ते असे:-

१. या नियमांना महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती निवडणूक (सुधारणा) नियम, २००९ असे म्हणावे.
२. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती निवडणूक नियम, १९६६ मधील नियम १४ मध्ये

(अ) पोट-नियम (१) च्याऐवजी पुढील पोट-नियम दाखल करण्यांत यावा :-

"(१) एखाद्या नगर परिषदेच्या निवडणूकीसाठी उमेदवाराच्या नामनिर्देशनासाठी नियत केलेल्या दिनांकाला किंवा त्यापूर्वी उमेदवाराने रोख रक्कम निवडणूक अधिका-यांकडे ठेव म्हणून जमा केली पाहिजे किंवा करण्याची व्यवस्था केली पाहिजे, उमेदवाराने अशी ठेव न भरल्यास तो योग्य रितीने नामनिर्देशित झाला असल्याचे मानण्यात येणार नाही ती रक्कम म्हणजे

१)"अ" वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत रुपये तीन हजार

२)"ब" वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत रुपये दोन हजार

३)"क" वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत रुपये एक हजार

इतकी निवडणूक अधिका-यांकडे ठेव म्हणून जमा केली पाहिजे किंवा करण्याची व्यवस्था केली पाहिजे. उमेदवाराने अशी ठेव न भरल्यास तो योग्यरितीने नामनिर्देशित झाला असल्याचे मानण्यात येणार नाही.

परंतु, जेव्हा उमेदवार अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा नागरिकांचा मागासवर्ग किंवा महिला यामधील असेल अशा उमेदवाराने त्याचे महाराष्ट्र अनुसूचित

जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० च्या तरतूदींना अनुसरून, सक्षम प्राधिका-याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर केले असेल तर सदर रोख रक्कम --

(अ) "अ" वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत रुपये एक हजार, पाचशे

(ब) "ब" वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत रुपये एक हजार

(क) "क" वर्ग नगरपरिषदांच्या बाबतीत रुपये पाचशे

परंतु, आणखी असे की, जेव्हा उमेदवाराने एकाच जागेसाठी एकापेक्षा अधिक नामनिर्देशन पत्रे दाखल केली असल्यास, एकापेक्षा अधिक वेळा रक्कम जमा करण्याची आवश्यकता नाही.

(ब) पोट-नियम (३) च्या ऐवजी पुढील पोट-नियम दाखल करण्यात येईल:-

"(३) अनामत रक्कम समपहृत झाली नाही तर ती निवडणूकीचा निकाल घोषित करण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर परत करण्यात येईल;
परंतु जर एखादा उमेदवार सार्वत्रिक निवडणूकीच्या वेळी एकापेक्षा अधिक प्रभागांसाठी रीतसर नामनिर्देशित झाला असेल तर, त्यानी किंवा त्याच्या वतीने दिलेल्या अनामत रकमांपैकी एकाहून अधिक अनामत रकमा परत करण्यात येणार नाहीत व उर्वरीत रकमा महानगरपालिकेकडे समपहृत होतील".

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

फ.ब.खान
शासनाचे उप सचिव.

अधिसूचना
नगर विकास विभाग
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक- २० जून, २००९

नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८

क्रमांक-एमएमसी-२००७/४८१/प्र.क्र.१९/नवि-३२--नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (१९५० चा मध्यप्रांत व व-हाड २) अंतर्गत पालिका सदस्यांचे निवडणूक नियम, अधिसूचना क्रमांक २३०-१९६५-एम-१३, दिनांक १५ जानेवारी, १९५२ रोजी तयार केलेल्या नियमांमध्ये सुधारणा करण्याकरीता महाराष्ट्र शासन पुढील नियमांचा मसूदा नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (१९५० चा मध्यप्रांत व व-हाड २) याच्या ९ अ च्या पोट-कलम (१) सह कलम ४२० च्या पोट-कलम (२) चे खंड (आय) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर अधिकारांचा वापर करून उक्त अधिनियमाच्या कलम ४२० च्या पोट-कलम (१) च्या आवश्यकतेनुसार या नियमांमुळे बाधित होण्याची शक्यता असलेल्या सर्व व्यक्तींच्या माहितीसाठी याद्वारे प्रसिध्द करित आहे आणि याद्वारे अशी नोटीस देण्यांत येत आहे की, उक्त मसूदा महाराष्ट्र शासन ही अधिसूचना राजपत्रात प्रसिध्द झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसांत किंवा त्यानंतर विचारात घेईल.

उक्त मसुद्यासंबंधात उपरोक्त तारखेपूर्वी, कोणत्याही व्यक्तीकडून सचिव(२), महाराष्ट्र शासन, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ यांच्याकडे आलेल्या कोणत्याही हरकती किंवा सूचना महाराष्ट्र शासनाकडून विचारात घेतल्या जातील.

नियमांचा मसूदा

नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (१९५० चा मध्यप्रांत व व-हाड २) याच्या कलम ४२० च्या पोट-कलम (२) चे खंड (आय) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा व त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणा-या इतर अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (१९५० चा मध्यप्रांत व व-हाड २) अंतर्गत पालिका सदस्यांचे निवडणूक नियम, अधिसूचना क्रमांक

२३०-१९६५-एम-१३,दिनांक १५ जानेवारी,१९५२ रोजी तयार केलेले नियम जे उक्त अधिनियमाच्या कलम ४२० च्या पोट-कलम (१) मधील आवश्यकतेनुसार पूर्वी प्रसिध्द करण्यात आले होते त्यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे ते असे:-

१. या नियमांना नागपूर शहर पालिका निवडणूक नियम, (सुधारणा) नियम,२००९ असे म्हणावे.
२. नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम,१९४८ (१९५० चा मध्यप्रांत व व-हाड २) अंतर्गत नागपूर शहर पालिका निवडणूक नियम,१९५२ अधिसूचना क्रमांक २३०-१९६५-एम-१३,दिनांक १५ जानेवारी,१९५२ रोजी तयार केलेले नियम(ज्याचा यापुढे "मूळ नियम" असा उल्लेख करण्यात येईल) मधील खंड (अ) च्या ऐवजी पुढील खंड दाखल करण्यात येतील ती पुढीलप्रमाणे आहेत:-

(अ) या नियमांना नागपूर शहर पालिका निवडणूक नियम असे म्हणावे.

(अअ) ते नागपूर शहर महानगरपालिकेतील पालिका सदस्याच्या निवडणूकीसाठी लागू होतील.

३. मूळ नियमाच्या नियम ८ च्या ऐवजी पुढील नियम दाखल करण्यात येईल.

"८(१) एखाद्या प्रभाग निवडणूकीसाठी उमेदवाराच्या नामनिर्देशनासाठी नियत केलेल्या दिनांकाला किंवा त्यापूर्वी प्रत्येक उमेदवाराने रुपये पाच हजार एवढी रोख रक्कम निवडणूक अधिका-यांकडे ठेव म्हणून जमा केली पाहिजे किंवा करण्याची व्यवस्था केली पाहिजे, उमेदवाराने अशी ठेव न भरल्यास तो योग्य रितीने नामनिर्देशित झाला असल्याचे मानण्यात येणार नाही :

परंतु,जेव्हा उमेदवार,अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा नागरिकांचा मागासवर्ग किंवा महिला यामधील असेल आणि अशा उमेदवाराने त्याचे महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती,भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम,२०००च्या तरतुदींना अनुसरून, सक्षम प्राधिका-याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर केले असेल तर अशा प्रकारे ठेवावयाची अनामत रक्कम दोन हजार,पाचशे रुपये इतकी असेल :

परंतु,आणखी असे की, जेव्हा उमेदवाराने एकाच जागेसाठी एकापेक्षा अधिक नामनिर्देशन पत्रे दाखल केली असल्यास, एकापेक्षा अधिक वेळा अनामत रक्कम जमा करण्याची आवश्यकता नाही.

(२) पुढील परिस्थितीत अनामत रक्कम परत करण्यात येईल---

- (क) उमेदवार रीतसर निवडून आला आहे असे घोषित करण्यात आले तर किंवा असे मानण्यात आले तर, अथवा
- (ख) नामनिर्देशनाच्या दिवसानंतर तीन दिवसांपेक्षा उशिरा नसेल अशा वेळी उमेदवाराने निवडणूक न लढण्याचा आपला इरादा राज्य निवडणूक आयुक्तास अथवा राज्य निवडणूक आयुक्ताने नियुक्त केलेल्या अधिका-यास लेखी कळविला असेल तर, अथवा
- (ग) उमेदवाराचे नामनिर्देशन अवैध असल्याचे घोषित करण्यात आले तर, अथवा
- (घ) नामनिर्देशनपत्रांच्या छाननीनंतर आणि मतदान सुरु होण्यापूर्वी उमेदवार मरण पावला तर, अथवा
- (ङ) उमेदवार निवडून आला नसेल परंतु त्याने पोटकलम (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या संख्येपेक्षा अधिक विधीग्राह्य मते मिळविली असतील तर.

(३) मतदानासाठी निश्चित केलेल्या तारखेपूर्वी उमेदवार मरण पावल्यास, अनामत रक्कम त्याने दिलेली असेल तर ती त्याच्या कायदेशीर प्रतिनिधीस परत करण्यात येईल, किंवा त्या उमेदवाराने दिलेली नसेल तर ज्या व्यक्तीने ती दिली असेल त्या व्यक्तीला परत करण्यात येईल.

(४) उमेदवार निवडून आला नाही आणि त्यास मिळालेल्या विधीग्राह्य मतांची संख्या विधीग्राह्य मतांच्या एकूण संख्येच्या एक-अष्टमांश इतक्या संख्येपेक्षा अधिक नसेल तर त्याची अनामत रक्कम महानगरपालिकेकडे समपहृत होईल.

(५) अनामत रक्कम समपहृत झाली नाही तर ती निवडणूकीचा निकाल घोषित करण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर परत करण्यात येईल;

परंतु जर एखादा उमेदवार सार्वत्रिक निवडणूकीच्या वेळी एकापेक्षा अधिक प्रभागांसाठी रीतसर नामनिर्देशित झाला असेल तर, त्याने किंवा त्याच्या वतीने दिलेल्या अनामत रकमांपैकी एकाहून अधिक अनामत रकमा परत करण्यात येणार नाहीत व उर्वरीत रकमा महानगरपालिकेकडे समपहृत होतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

**फ.ब.खान
शासनाचे उप सचिव.**